לך לך

א. אויף דעם וואָס אברהם האָט געזאָגט[1] שרה'ן פאַר'ן אַנקומען קיין מצרים „והי' כי יראו אותך המצרים ואמרו אשתו זאת והרגו אותי ואותך יחיו, אמרי נא אחותי את למען ייטב לי בעבורך וחיתה נפשי בגללך" — איז ידוע די שאלה[2]: ווי אַזוי האָט אברהם אייניגעשטעלט שרה'ן אין אַזאַ מצב, אַז די מצרים זאָלן איר צונעמען, כדי אַז ער זאָל דורכדעם געראַטעוועט ווערן?

מפרשים[3] זיינען מבאר ווי אַזוי אברהם האָט דערביי נישט עובר געווען קיין איסור, און אין זהר[4] שט"ט אַז אברהם איז געווען זיכער אַז דער זכות פון שרה וועט אים ביישטיין און מ'וועט אים ניט אַנרירן —

עס איז אַבער לגמרי ניט פאַרשטאַנדיק דאָס וואָס אברהם האָט אויסגעפירט „למען ייטב לי בעבורך", וואָס דאָס מיינט, אַז צוליב אים זאָגן „אחותי את" וועט מען אים געבן מתנות[5]: היתכן, אַז בשעת ס'רעדט זיך וועגן אַזאַ ערנסטן ענין — איינצושטעלן שרה'ן אין אַזאַ מצב בלתי רצוי (בכל אופן) בכדי צו פאַרהיטן זיך פון סכנת נפשות — זאָל דערביי תופס מקום זיין דאָס וואָס ער וועט באַקומען מתנות (ביז אַז דאָס איז גאָר דער ערשטער טעם אויף דעם „אמרי נא אחותי את, למען ייטב לי בעבורך")[6]?

ב. דער זהר[7] שטעלט זיך אויף דעם און פרעגט „וכי אברהם דאיהו דחיל חטאה רחימו דקב"ה הוה אמר הכי על אתתי' בגין דיוטבין לי'" און פאַרענטפערט אַז אברהם „לא סמיך על זכותא דילי' ולא בעא מן קב"ה לאפקא זכותי' אלא על זכותא דאתתי' דירווח בגינה ממונא דשאר עמין דהא ממונא באתתי' זכי לי' בר נש" (און איז מבאר בפרטיות ווי דורך אַן „אשה משכלת" איז מען „זוכה בכולא"). דערנאָך איז דער זהר ממשיך, „וסמיך על זכותא דילה דלא יכלון לאענשא לי' ולחייכא בה ובגיני כך לא יהיב מדי[8] למימר אחותי היא"[9].

וואָס אויך אין דעם איז צ"ע: דער עיקר קושיא פון זהר „וכי אברהם כו' הוה אומר הכי על אתתי' בגין דיוטבין לי'" איז דאָך, כנ"ל, ווי אַזוי האָט אברהם אייניגעשטעלט אתתי' (שרה'ן) אין אַזאַ מצב „בגין דיוטבין לי'", וואָס אויף דעם

---

1) פרשתנו יב, יב-יג.

2) ראה אברבנאל (שאלה הי"ג). אלשיך כאן. מפרשי רש"י בפסוק יג (גו"א, באר מים חיים, צידה לדרך, שפ"ח ועוד (וראה גו"א ולבוש האורה יג, ג)). פני דוד (להחיד"א) פרשתנו אות ד. ובכ"מ.

3) ראה פנים יפות (פסוק יב). תפארת יהונתן (לר"י אייבש"ץ) פסוק יג. צפע"נ עה"ת (יב, יז). מקומות שנסמנו בהערה שלפנ"ז. תר"ש אות קמה באורוכה.

4) פרשתנו פב, רע"א. וראה זהר שהובא לקמן במנים (ס"ב).

5) פרש"י עה"פ.

6) ברד"ק: הטובה שלא יהרגו אותו כי לא נתכון אברם שיעשו עמו טובה אחרת. וכ"ה להאברבנאל ואלשיך שם (הנ"ל הערה 2). ועד"ז הוא לפי' הרמב"ן שם, יא. טור האריך (יב). וכן לפי' מפרשי רש"י הנ"ל (ואשר ע"ז יגרום להצלת שרה, ע"ש). אבל פשוטו דפרש"י „יתנו לי מתנות" לא משמע הכי. וראה לקמן סעיף ב.

7) ח"ג נב, א.

8) בס' אספקלרי' המאירה (פי' על זהר — פיורדא תקל"ז) כ' דצ"ל „לא דחיל מידי".

9) בש"ך עה"ת (פרשתנו) מהזהר „ובגיני כך לא אמר איהו אחותי היא". וצ"ע.

איז דער תירוץ בפשטות אז בא אברהם איז געווען ברור „דלא יכלון . . לחייכא בה", און דעריבער „לא יהיב מדי למימר אחותי היא" — טא פארוואס זאגט דער זהר און בהתחלת התירוץ, אז אברהם איז געווען בטוח „דירווח בגינה ממונא" ומאריך בזה, און דעם עיקר, אז בא אים איז געווען זיכער אז מ'וועט איר גאר־ניט קענען טאן, פירט אויס דער זהר ערשט לבסוף?

נאכמער: בהתחלת התירוץ זאגט דער זהר „לא סמיך על זכותא דילי' ולא בעא מן קב"ה לאפקא זכותי' אלא כו'" — וואס לכאורה איז דאס אינגאנצן ניט נוגע צום תירוץ השאלה „וכי אברהם כו' הוה אמר הכי על אתתי' בגין דיוטבין לי'".

ג. דער ביאור בזה:

וויבאלד דער אויבערשטער האט גע־זאגט אברהם'ן אז דורך „לך לך מארצך גו'" וועט ער זוכה זיין צו „ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך"[10], וואס „ואברכך" מיינט „בממון"[11] — איז ביי אברהם'ן געווען אפגעלייגט אז דאס וואס דער אויבערשטער האט געפירט אזוי אז אברהם האט געמוזט אוועק־גיין פון ארץ ישראל („משיאו לצאת ממ־נה"[12]) און יורד זיין „מצרימה", איז (אויך) פארבונדן מיט דער דורכפירונג פון דעם אויבערשטנ'ס הבטחה „ואב־רכך" וואס ווערט אויפגעטאן דורך „לך לך".

און היות אז ער האט געזען אין דרך הטבע א וועג ווי עס קען אויסגעפירט ווערן דער „ואברכך" בממון אין מצ־רים[13] — דורך דעם וואס שרה וועט זאגן אז זי איז זיין שוועסטער[14] — האט ער דערפאר געזאגט „אמרי נא אחותי את למען ייטב לי בעבורך"; און ווי ס'איז טאקע געווען בפועל אז (דורך דעם וואס זי האט אזוי געזאגט, איז) „ולאברם[15] היטיב בעבורה ויהי לו צאן ובקר וחמורים גו'".

וכשם ווי דאס איז בפשוטו, עד"ז איז עס אויך בפנימיות הענין: דורך „לך לך" האט אברהם געדארפט צוקומען צו אז עלי' (הליכה) במדריגות רוחניות, דורך מברר ומעלה זיין די ניצוצות קדושה אין וועלט. און די כוונה איז (אויך) געווען אין זיין יריד למצרים — צו מברר זיין די ניצוצות קדושה וואס געפינען זיך דארט[16].

און וויבאלד אז עניני מצות, וואס זייער תוכן איז דער בירור ניצוצות הקדושה פון וועלט, דארפן בכלל גע־טאן ווערן בדרך הטבע[17] — דעריבער האט אברהם געזאגט שרה'ן „אמרי נא אחותי את" וואס דורך דעם וועט באופן טבעי דורכגעפירט ווערן דער מכוון פון זיין יריד אין מצרים (די עלי' פון אברהם דורך בירור הניצוצות) — „למען ייטב לי בעבורך".

די קשיא פון זהר איז — לויט דעם אופן וועט אויסקומען אז „דיוטבין לי'", דער „ייטב" (די עלי' דורך בירור הניצוצות), וועט זיין נאר צו אברהם'ן און ניט צו שרה; ואדרבה — שרה וועט

10) ריש פרשתנו.

11) פרש"י עה"פ (פי' הראשון).

12) פרש"י יב, יד. ולא כברמב"ן שם דיציאתו מפני הרעב „עון אשר חטא". וראה אברבנאל (ועוד) שמקשה על פי' הרמב"ן. אבל ראה זהר פרשתנו פא, ב.

13) משא"כ ב' הדברים האחרים „ואעשך לגוי גדול" — בנים, „ואגדלה שמך" — שם (רש"י שם), שאין זה תלוי בו. וראה אוה"ח עה"פ יב, יג.

14) ראה פנים יפות פסוק יג. צידה לדרך שם.

15) [illegible] טז.

16) ראה בארוכה לקו"ש ח"ה ע' 61 ואילך. ושו"נ.

17) ראה שם ע' 80 ואילך, ושו"נ.

זיך געפינען בא די מצרים (ווי ס'איז גע־ווען בפועל — „ותוקח האשה בית פרעה"[18]), כאטש מיועט איר ניט קענען אנרירן —

איז די קשיא: ווי קען מען זאגן, אז אברהם זאל גורם זיין אזא ירידה פאר שרה'ן (צו זיין בבית פרעה) צוליב דער עלי'[19] וואס ער[20] וועט האבן דערפון?

און כאטש ביי אברהם'ן איז געווען ברור, אז דער תכלית ירידתו למצרים איז צוליב דער עלי' — „ייטב לי" — איז דאך כמה דרכים למקום, האט אברהם געדארפט פארלאזן זיך אויפן אויבערשטן אז דאס וועט דורכגעפירט ווערן באופן אחר[21], אבער ניט דורך דער ירידה פון שרה?

און אויף דעם ענטפערט דער זהר „לא סמיך על זכותא דילי' . . אלא על זכותא דאתתי", דירווח בגינה ממונא כו' דהא ממונא באתתי' זכי' לי' בר נש" — צו הרווחת ממון איז דער בר נש זוכה דורך „אתתי" — און פון דעם איז פאר־שטאנדיק, אז אזוי איז עס ברוחניות הענינים: בכדי עס זאל זיך אויפטאן די עלי' דורך בירור הניצוצות אין מצרים (איז ניט געגוג זיין ירידה למצרים, ער קען זיך ניט פארלאזן אויף זיין זכות, נאר עס) דארף זיין זכותא דאתתי'; דוקא דורך איר ירידה אין „בית פרעה" וועט מען מעלה זיין די ניצוצות („דירווח בגינה ממונא דשאר עמין").

און וויבאלד אז דער תכלית פון דער ירידה איז די עלי' וואס וועט זיך אויפ־טאן דורך דער „אשה משכלת" — שרה, איז מובן, אז בזכותה לא יכלין לאענשא לי' (דאס וועט ניט גורם זיין קיין ירידה בא אברהם'ן) ולחייבא בה (און ניט קיין ירידה אין שרה'ן).

ד. אזוי ווי אלע עניני „מעשה אבות", איז אויך דער ענין הנ"ל א „סימן לב־נים"[22] — א הוראה אין עבודת האדם אין דער כללות ירידת הנשמה בגוף בכלל (ובפרט אין דער ירידה אין גלות), וואס אברהם ושרה זיינען מרמז אויף די בחי' פון נשמה וגוף (ווי ס'איז מבואר בארוכה אין זהר[23]).

והיינו: אין דער עבודת התומ"צ ובירור הניצוצות זיינען דא צוויי אופנים כלליים: א) די עבודה איז (בעיקר) דורך דער נשמה, און ס'איז נאר וואס איר עבודה הערט זיך אן אויך אין גוף. ב) די עבודה טוט זיך אויף דורך דעם גוף און מיט דעם גוף; דער אדם העובד איז ניט מובדל ומופרש פון עניני העולם, אדרבה, ער איז יורד ממדרגתו און איז זיך מתלבש אין עניני ומעשה עוה"ז, וואס זיינען „קשים ורעים והרשעים גוברים בו"[24], און איז דארט מקיים תומ"צ ומברר די ניצוצי קדושה וואס געפינען זיך דארט.

בכללות איז דאס ע"ד המבואר בארוכה אין חסידות[25] די צוויי אופני

18) יב, טו.

19) וע"ד שאין אומרים לאדם חטא בשביל שיזכה חבירך (שבת ד, א).

20) שהרי ההטבה דהרווחת ממון היתה לאברהם, כלשון הכתוב „ולאברם היטיב בעבורה ויהי לו כרי", וכן לקמן יג, א־ב: ויעל אברם ממצרים הוא ואשתו גו' (ומ"מ ממשיך) ואברם כבד מאד במקנה גו'.

21) וע"ד מש"כ הרמב"ן שם „והי' לו לבטוח בשם שיציל אותו ואת אשתו". ולדעתו „אברהם אבינו חטא חטא גדול בשגגה שהביא אשתו הצדקת במכשול עון מפני פחדו פן יהרגוהו".

22) ראה בנדו"ד — רמב"ן ואלשיך שם. צרור המור עה"פ. אוה"ת ריש פרשתנו (כרך א). ועוד.

23) ח"א סתרי תורה עח, ב ואילך. מהנ"ע קכב, ב ואילך. וראה שם עט, ב ואילך. ועוד.

24) ע"ח שמ"ב ספ"ד, הובא בתניא פ"ו (י, ס"ב).

25) לקו"ת בהר בתחלתו (לט, ס"ג ואילך). שה"ש כט, ריש ע"ג. לד, ס"א. אוה"ת אמור ע' קמט

עבודה פון בחי' „אחותי" און בחי' „אשתי", אז דאָס זיינען די צוויי דרגות אין אהבת ה' וואָס זיינען בדוגמת די צוויי בחי' אהבה — בין אח ואחות ובין איש ואשה:

די אהבה מסותרת וואָס איז דאָ בא יעדער אידן מצד נפשו האלקית, וואָס די אהבה איז בטבע תולדותם און ס'איז אין איר ניט שייך קיין הפסק, איז בדוגמת האהבה פון אח ואחות, וואָס איז אָן אהבה טבעית מתולדותם און ס'איז אין דער אהבה ניט שייך קיין הפסק (ניט ווי אין דער אהבה בין איש לאשה, וואָס אין איר איז שייך אַ הפסק דורך גירושין).

אָבער לאידך, מהאי טעמא גופא, ווייל די אהבה פון אח ואחות איז אָן ענין טבעי, איז אין דער אהבה ניטאָ קיין צמאון וכלות הנפש און ס'איז אין דעם ניטאָ שלימות היחוד היות אָן זיי זיינען גופים מחולקים.

משא"כ די אהבה וואָס ווערט דער־וועקט אין (און דורך דעם) בירור פון גוף ונה"ב, איז זי בדוגמת האהבה בין איש ואשה — וואָס כאָטש אין דעם איז שייך אַ הפסק (וויבאָלד דאָס איז ניט מצד טבע תולדותם), איז אָבער דוקא אין דעם דאָ דער צמאון וכלות הנפש, און דער יחוד וואָס ווערט על ידה איז אַ יחוד בתכלית, ביז זיי ווערן (ווי) אַ גוף אחד.

און דאָס איז די הוראה וואָס מ'האָט פון הנהגת אברהם — אָז די „פרנסה" איז ב„זכותא דאתתי"[25] — שרה: תכלית ושלימות עלית הנשמה איז דורך דעם וואָס „מ'שיקט" דעם גוף צו יורד זיין אין אָן אופן פון התלבשות אין ענייני עוה"ז, בדוגמת[26] מצרים, ביז אין בית פרעה. און וויבאָלד אָז כוונת הירידה איז די עלי' (דורך מברר זיין דעם גוף ונה"ב וחלקו בעולם) איז מובן, אָז „לא יכלון לאענשא לי", אָז עס ווערט ניט קיין ירידה אין דער נשמה, און אויך „לא יכלו לחייכא בה" — דער גוף ווערט ניט מושקע ח"ו אין קליפה, נאָר אדרבה, זיי ביידע ווערן נתעלה בעילוי אחר עילוי.

ה. מען דאַרף אָבער פאַרשטיין: אלע ענינים פון תורה זיינען דאָך בתכלית הדיוק, און וויבאָלד אָז דאָס וואָס „ירווח בגינה ממונא דשאר עמין" דער בירור הניצוצות ועליית אברהם איז מצד „זכותא דאתתי", מצד דעם וואָס זי איז אשתו — טאָ ווי קומט עס אָז דער ריווח (בפועל) איז געקומען דורך דעם[27] (ווי אברהם איז מדגיש אָז דער „למען ייטב לי" איז „בעבורך" דורך דעם) וואָס „אמרי נא אחותי את"?

ועד"ז אין דער עבודה רוחנית פון נשמה וגוף: דער עיקר העלי' קומט דאָך ניט דורך בחי' „אחותי", דורך עבודת הנשמה עצמה, נאָר דוקא דורך בחי' „אשה" — די עבודה מיטן גוף, כנ"ל — איז אין וואָס באַשטייט דער אויפטו פון „אחותי" אין עבודה (און ווי עס ברענגט זיך אין חסידות[28], אָז דאָס וואָס אברהם האָט געזאָגט „אחותי"[29] מיינט די אהבה

ואילך. ד"ה ולאחותו הבתולה תרכ"ז, תרכ"ט. ועוד. המשך תער"ב ח"ב פרק תז־תח. (נעתקו בספר הערכים־חב"ד ח"א ע' רנט־רס. ע' שצה־ו. ע' תקו־ח).

25) ראה ב"מ נט, סע"א שאין ברכה מצוי' בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו שנאמר ולאברם הטיב בעבורה.

26) ראה תניא פל"ז (מח, א) שירידת הנשמה לעוה"ז היא „בחי' גלות ממש".

27) אם רק אברהם אמר אחותי היא או שגם שרה אמרה כן — ראה מפרשים הנ"ל הערה 2־3. וראה לשון הזהר בש"ך עה"ת (לעיל הערה 9). וראה פרש"י וירא יח, כט. ספורנו כאן יב, טו. ואכ"מ.

28) ראה אוה"ת אמור שם ד"ה ולאחותו הבתולה שם.

29) אלא דשם הובא אמירתו „אחותי בת אבי היא" דפ' וירא (כ, יב) בנוגע לאבימלך.

טבעית פון דער נשמה, כנ"ל)?

וועט מען דאָס פֿאַרשטיין בהקדים הביאור אין דעם וואָס דער זהר זאָגט דאָרט[30] (בהתחלת הענין הנ"ל): „רבי אלעזר הוה אזיל למחמי לאבוי והוה עמי' רבי אבא א"ר אבא נימא מלין דאורייתא ונזיל פתח רבי אלעזר ואמר אמרי נא אחותי את האי קרא קשיא כו'" (כנ"ל).

איז מבאר דער טאַטע אין זיינע הערות אויף זהר[31]: „התחיל לדרוש בזה הפסוק דוקא כי זה אמר אברהם בעת שהלך בדרך למצרים עם שרה, ור"א ור' אבא הם ע"ד אברהם ושרה, כי אברהם ושרה הם בחי' או"א כו' וכמו"כ ר"א הוא בחי' חכמה ור' אבא בחי' בינה כו' א"כ הליכתם בדרך הוא ע"ד כמו הליכת אברהם ושרה בדרך ואברהם אמר אז אמרי נא אחותי את, לכן התחיל ר' אלעזר ג"כ לדרוש בהפסוק הזה".

ויש לומר, דבא ללמד ונמצא למד: פון דעם תוכן הענין ווי דאָס איז בא ר' אלעזר מיט ר"א, בחי' אבא ואימא (חכמה ובינה), וועט מען פֿאַרשטיין בפרטיות יותר בנוגע לאברהם ושרה, נשמה וגוף:

אין סדר הספירות איז בינה מקבל דעם שכל והשגה פון חכמה[32], אַבער דוקא דורכדעם וואָס דער שכל קומט אַראָפּ אין בינה איז אַן אופן פון הבנה, השגה והסברה, ביז אין פרטים און פרטי פרטים[33], קומט צו אַ תוספת עילוי אין עצם ההשכלה, וואָס איז ניט געווען אין דער השכלה עצמה ווי זי איז גע־ שטאַנען אין חכמה.

דער טעם אויף דעם איז, ווייל בינה האָט אַ העכערן שורש אין כח המשכיל ווי חכמה, און דעריבער ווערט דורך בינה אויפגעטאָן אַ חידוש אין חכמה.

אַבער דאָס וואָס בינה פועל'ט אַן עילוי אין חכמה, קען קומען דוקא נאָר דעם ווי בינה איז מקבל די השכלה פון חכמה, וואָס דורכדעם ווערט נתגלה אין בינה איר שורש וואָס איז העכער פון חכמה און דורך דעם קומט צו אַן עילוי אין דער השכלה פון חכמה.

ועד"ז איז בנוגע צו איש ואשה — ווי ס'איז מבואר בארוכה[34] אינעם ענין פון בינה יתירה ניתנה באשה יותר מבאיש[35], אז כאָטש דער ולד קומט דוקא דורך דער השפעת הטפה פון דעם איש, אַבער די התהוות הולד איז דוקא ע"י האשה. נאָר היות אַז די מעלה באשה איז אַן ענין עצמי ובהעלם, קען דאָס קומען לידי גילוי נאָר דורך דעם וואָס זי איז מקבל די השפעה פון דעם איש.

און דורך דעם ווערט נמשך אַ גילוי אור עליון מלמעלה אויך צום איש, און אויך אַ ברכה וואָס איז כולל זיי ביידע: „זכר ונקבה ברא אותם ויברך אותם אלקים ויאמר להם פרו ורבו גו'"[36].

ו. עד"ז ומעין זה איז דער ביאור אויך אין דעם ענין הנ"ל פון רבי אבא ור' אלעזר:

זייער הליכה בדרך איז ענינה — די ירידה צו מברר זיין עניני העולם [און

30) ח"ג שם.

31) לקוטי לוי יצחק לזהר (ח"ב) ע' ערה.

32) בהבא לקמן ראה תו"א ריש פרשתנו. תו"ח שם (פא, ב ואילך). אוה"ת שם (כרך ד תרצ, ב ואילך. כרך ו תתרעג, א ואילך). המשך מצה זו תר"מ פל"ח. וראה המשך תרס"ו ע' עח ואילך. ד"ה מעין גנים תרצ"א (סה"מ קונטרסים ח"א ע' 404 ואילך). ובכ"מ.

33) להעיר מענין הרבה למדתי כו' ומתלמידי יותר מכולם (תענית ז, א). דבכמה פרטים א) שווה ב) מחולק מנדו"ד.

34) ראה ד"ה שמח תשמח תרנ"ז בתחלתו. ד"ה יו"ט של ר"ה ודי"ה יחיינו תרנ"ט. ובכ"מ. וראה המשך תרס"ו שם. ע' תד ואילך. ע' תקכו. ועוד.

35) נדה מה, ב.

36) בראשית א, כז־כח.

ווי דאָס איז בפשטות, אַז רבי אלעזר דער זון פון רשב"י און רבי אבא (מחברי רשב"י) זיינען געווען תורתם אומנתם[37] — אפגעטראגן פון עניני העולם איז די הליכה בדרך (אפילו „למחמי לאבוי"[38]) געווען א הפסק און ירידה — אן ארויסגאנג פון זייער מעמד ומצב[39].

און דערפאר (אויך) זאגט ר' אבא „נימא מלין דאורייתא", ווייל בכדי צו אויפטאן אין וועלט דאָרף מען האָבן די נתינת כח און סיוע פון תורה אור[40]

[ע"ד ווי געוויינטלעך כמה פעמים[41], אַז די נתינת כח אין עבודת הבירורים פון א בעל עסק, צו מאכן פון וועלט א דירה לו ית', איז ניט בלויז מצד דעם לימוד התורה בתחילת היום, וואס ער גייט מבית הכנסת לבית המדרש[42] (און דער־ נאך הנהג בהן מנהג דרך ארץ[43]), נאר אויך בשעת העסק גופא דאָרף מען האָבן דעם סיוע ונתינת כח פון תורה אור, עס דאָרף זיך ביי אים אנהערן דער עילוי פון תורה[44] (און דאָס ברענגט אויך אַז ער „גזל'ט" פון שעות העסק אויף לימוד התורה)].

און דעריבער האָט רבי אבא געזאגט צו רבי אלעזר, ע"ש „אלקי אבי בעזרי"[45], אַז אין דער הליכה בדרך גופא דאָרף מען האָבן דעם עזר מלמעלה וואָס דאָס קומט דורך „נימא מלין דאו־ רייתא", (אויך) וועז זיי געפינען זיך בדרך,

און דורך דעם ווערט נתגלה די מעלה פון דעם בירור הניצוצות שבעניני העולם (הליכה בדרך) — וואָס מ'מאכט פון דער וועלט א דירה לו ית' — אויף דער עבודה פון לימוד התורה מצד עצמה.

ז. עפ"ז איז מובן אויך בנוגע צו אברהם ושרה, ועד"ז — נשמה וגוף:

אין דער הליכה בדרך, די ירידה אין מצרים, אין גלות[46], ועד"ז די ירידת הנשמה בגוף בכלל, דאָרף זיין די אמירה (די השפעה) פון אברהם לשרה — פון דער נשמה אין גוף,

וואָס די השפעה באָשטייט אין דעם וואָס „אמרי נא אחותי את", אַז דער גוף זאָל דערהערן בחי' „אחותי", די מעלת העבודה וגילוי אור הנשמה,

---

37) בנוגע לרשב"י וחבריו — ראה שבת יא, א. טושו"ע (ודאדה"ז) או"ח סרי"ס קו. הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד ס"ד־ה.

38) ראה ירושלמי ברכות פ"א סה"ב, שבת פ"א סה"ב: ולא מודה רשב"י שמפסיקין לעשות סוכה ולעשות לולב. וכבר נת' במ"א שכ"ה גם להבבלי, שהרי אין סברא לומר שפליג על הירושלמי בענין של מציאות, האם הפסיק רשב"י לעשות סוכה כו'.

39) עפ"ז (וע"פ ההערה שלפנ"ז) יש לבאר השייכות דהמאורע דר"א ורבי אבא לירידת אברהם ושרה למצרים גם ע"פ נגלה וכפשוטו: כמו שאברהם מצותו שנצטווה עלי' אז הי' „לך לך מארצך וגו' אל הארץ וגו'" — לילך לא"י, ואעפ"כ כאשר „ויהי רעב בארץ" הפסיק ע"פ דין (וראה רמב"ם הל' מלכים פ"ה ה"ט, וש"נ בכס"מ) מקיום מצוה זו וירד מצרימה, כלשון רש"י „משיאו לצאת ממנה",

עד"ז הי' בר"א ורבי אלעזר, שאף שתורתן אומנתן ואין מפסיקין אפילו לתפלה (ראה בהמסומן בהערה 37), הפסיקו• לעשיית מצוה שאינה עיקר עסקם.

40) ראה גם לקו"ש חי"ח ע' 190. ע' 353.

41) ראה לקו"ש שם ע' 109. ע' 118. ועוד.

42) ברכות סד, א.

43) שם לה, ב. וראה שו"ע אדה"ז או"ח סקנ"ה־ קנו.

44) שע"ז מלאכתו ערא'.

45) יתרו יח, ד.

46) אשר מצרים הוא שורש לכל הגליות שלכן כל המלכיות נק' ע"ש מצרים (בי"ר פט"ז, ד. רד"ה קול דודי תש"ט).

•) כדמוכח מזה שאמר ר"א בתחלת ההלכה „נימא מלין דאורייתא".

און דורכדעם ווערט דערנאָך אויפֿ־ געטאָן כדבעי די עבודה פון „אשה", די עבודה און מעלה פון דעם גוף מצ"ע, וואָס האָט אַ העכערן שורש פון דער נשמה: עס ווערט נתגלה די מעלה אין בחי' „אשתי" (— עבודת הגוף) אויף „אחותי" (— עבודת הנשמה),

און דאָס פועל'ט די עלי' אויך אין דער נשמה „למען ייטב לי בעבורך", אַז „מאן דזכי באשה משכלת זכה בכולה", פרנסה בזכות אשתו.

בסגנון אחר קצת: דורך עבודת הנשמה בגוף וע"י הגוף אין חלקו בעולם, וואָס דער גוף מצ"ע איז „חומרי הנדמה בחומריותו לגופי אומות העו־ לם"[47], וואָס דערפאַר קען בא די חומ־ ריות פון וועלט, מצרים — ערות הארץ, זיין א קס"ד אַז דער גוף איז שייך צו זיי (ווי ביי שרה, וואָס „ותוקח האשה בית פרעה"), איז אַבער דורך דעם וואָס אין איר איז מאיר די אהבה ואור הנשמה, בחי' „אחותי", ווערט דערנאָך אויפֿ־ געטאָן אויך די אהבה אין גוף ונה"ב, די עבודה וואָס איז פאַרבונדן מיט בירור וזיכוך הגוף ו(על ידו) בחלקו בעולם, און דעמאָלט ווערט נתגלה די בחירת העצמות וואָס איז אין גוף דוקא[48], אויך צו דער נשמה,

וואָס בגלוי וועט דאָס זיין לעתיד לבא וואָס דעמאָלט וועט די נשמה זיין ניזונת מן הגוף[49].

(משיחת מוצש"ק פ' תזריע־מצורע ה'תשל"ט)

---

47) תניא פמ"ט.

48) תניא שם. תורת שלום ע' 120 ואילך.

49) ראה המשך וככה תרל"ז פפ"ח ואילך. המשך תרס"ו ע' תקכח. ועוד.